

Beste voorzitter, college, raad en inwoners,
Ten eerste dank aan iedereen die heeft gewerkt aan deze begroting. We weten hoeveel tijd en zorg hierin zit.

Inleiding

Wij hebben net Tweede Kamerverkiezingen achter de rug en de volgende verkiezingen staan alweer op stapel: de gemeenteraadsverkiezingen in maart. Dit is dus de laatste begroting voor deze raad. Dat vraagt een mix van voorzichtigheid en durf: durf omdat regeren vooruitzien is, en voorzichtigheid om de volgende raad niet onnodig te belasten.

Dit is dan ook een moment van terugkijken: hoe heeft deze raad het gedaan? Eerlijk is eerlijk: wij zien een raad die *dú*ft te luisteren. Een mooi voorbeeld is de motie over de wolf. Daar denken wij in de raad niet allemaal hetzelfde over, maar we zien allemaal wel een probleem. Heel mooi hoe wij de gezamenlijkheid hebben opgezocht, eerst met elkaar en vervolgens met onze inwoners. Voor- en tegenstanders kwamen hier voor het stadhuis samen en we hebben naar elkaar geluisterd. Sommige mensen zijn bang en angstig, en andere mensen zijn ongerust dat de wolf afgeschoten wordt. Deze verschillende inzichten zullen we meer bij elkaar moeten brengen – met respect voor ieders mening – om samen naar oplossingen te zoeken, die grotendeels vanuit het Kabinet moeten komen. Vanuit de provincie samen met de gemeente verwachten we meer adequate informatie en voorlichting voor inwoners.

Wat D66 voor Heerde betreft, is deze wijze van inwoners betrekken goed gelukt. Dit is waar mensen behoefte aan hebben; democratie gaat niet alleen over de meerderheid, net zo hard gaat het over rekening houden met minderheden, met iedereen.

We zijn op weg naar een nieuwe tijd en om dat te begrijpen moeten we juist terug in de tijd. Het was Aristoteles die zei “het geheel is meer dan de som der delen”. Samen eruit komen, heeft deze collegeperiode een belangrijke rol gespeeld. In verbondenheid zien we een nieuwe, gezamenlijke kracht ontstaan die meer is dan de

som der delen. En daar willen wij onze collega raadsleden, het college en natuurlijk de inwoners voor danken.

Sociaal Domein

Afgelopen jaar zijn de kosten in het sociaal domein sterk gestegen, met ruim één miljoen euro. Hier zijn redenen voor – meer zorg, complexere zorg, hogere lonen – maar toch baart dit veel zorgen. Om meer grip te krijgen op deze kosten, hebben we afgesproken om eerst een benchmark en onderzoek te verrichten waar we naar uitkijken.

De stijgende kosten zijn niet uniek voor Heerde, heel Nederland worstelt hiermee. De samenleving verandert, en aan zowel jongeren- als ouderenzorg zijn we steeds meer geld kwijt. Gelukkig hebben we in Heerde veel vrijwilligers, die zich inzetten voor hun naasten. We moeten aansluiten bij hun kracht, en gebruik maken van de eigenheid van Heerde, bijvoorbeeld via buddy- en maatjesprojecten of buurthulp.

En om problemen aan te pakken moeten we ook inzetten op preventie. Door vroeg, snel en laagdrempelig lichte hulp aan te bieden, kunnen we veel voorkomen. Als dit niet helpt, dan is er professionele en zwaardere ondersteuning nodig.

En de jeugd willen we vragen: hélp ons, om jullie te helpen. Denk alsjeblieft mee want wij weten het óók niet allemaal. Wat werkt voor jullie? Want niemand is gebaat bij dure of onnodige zorg.

En nu een duidelijk succes: efficiëntere inzet van huishoudelijke hulp is goed gelukt. Hiervoor onze complimenten aan het college en de organisatie. Efficiëntie heeft wel grenzen: wmo-hulp moet volgens D66 voor Heerde altijd beschikbaar blijven voor onze meest kwetsbare inwoners.

We zien nu wel een ander probleem: ouderen die zorg zelf kunnen en willen betalen, kunnen niemand vinden. Beste college, wat gaan we hieraan doen? Misschien een pool van krachten vormen, voor betaalde huishoudelijke zorg? Anders gaan inwoners, die zelf kunnen betalen, alsnog gebruik maken van de WMO omdat er dan in ieder geval iemand komt helpen.

Aandachtspunten

Voordat we overgaan tot de financiële kant, noemen we een paar punten die komend jaar extra aandacht blijven vragen:

1. Akzo-terrein: D66 voor Heerde pleit voor een brede blik en neem de omgeving zoals het terrein van de tennisvereniging mee, en trek samen met de Provincie op in dit dossier.
2. Het beheer van gemeentelijke gebouwen is nu onvoldoende inzichtelijk. Kom met een integrale beheersconstructie zodat we met efficiënter beheer, meer waar voor ons geld krijgen.
3. Nu de jongerenwerkers weer op sterkte zijn, vraagt D66 voor Heerde zich af waar we op wachten qua ontwikkeling van hang- of ontmoetingsplekken in Wapenveld, Heerde en Veessen. Kijk samen met jongeren waar ze behoefte aan hebben.
4. Maak een integraal plan – samen met inwoners en ondernemers – voor het centrum van Heerde en neem daarin alles mee, ook de verkeerssituaties. Het is nu chaos door de bouw, waar blijven de tijdelijke verkeersmaatregelen?
5. Blijf bouwlocaties ontwikkelen, zodat er voldoende betaalbare huizen komen voor onze inwoners. Betrek in een vroeg stadium omwonenden, om vertraging in de uitvoering te voorkomen;
6. Inwoners meer betrekken bij allerlei beleidsvoornemens blijft een must! Zorg daarbij voor heldere verwachtingspatronen.

Financiën

De financiële positie van de gemeente Heerde in 2026 en 2027 is prima. Maar voor 2028 en verder kijken we naar het nieuwe kabinet. Wij moeten onze vertegenwoordigers in Den Haag laten weten wat de gemeentes nodig hebben: budgetten en duidelijkheid en geen grilligheid. De overheid die het dichtst bij haar inwoners staat, moet niet de meeste offers brengen. En we hopen dat de Commissie Van Ark, die onderzoek doet naar jeugdzorgkosten, meer gelden beschikbaar stelt voor gemeenten.

D66 voor Heerde steunt de aanpak van het college: de jaren 2026 en 2027 sluitend maken, en voor de jaren daarna de financiële ontwikkelingen van het Rijk afwachten. Wij steunen ook het merendeel van de financiële keuzes die het college gemaakt heeft.

Breng de raad alstublieft wel snel op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen, zowel positieve als negatieve. Want die heeft een grote verantwoordelijkheid als er moeilijke keuzes gemaakt moeten worden. En onze buffer voor opvang van financiële risico's, de weerstandsreserve, is gedaald door voorzieningen voor toekomstige knelpunten. Dit zal moeten worden teruggedraaid als de reserves te krap worden.

Keuzes 2026-2027

1. In de volgende periode praten we over het onderhoudsniveau van de openbare ruimte. Nu ligt er een amendement om alvast twee ton te reserveren voor 2026 en 2027, specifiek voor verbeterd groot onderhoud in de dorpscentra. D66 voor Heerde twijfelt aan de timing; de centra zijn nog in ontwikkeling. Wij laten de keuze liever aan de volgende raad, zodat we haar niet op voorhand met grote uitgaven vastzetten. We luisteren graag naar onze collega's voordat we een definitief standpunt innemen.
2. Wij zijn blij met het extra geld dat beschikbaar gesteld wordt voor noodzakelijke functies bij STIP zoals dorpscontactpersoon, opbouwerker, etc. Hiermee zijn functies die veel opleveren voor preventie voor nu geborgd, totdat we een onderzoek en benchmark naar STIP hebben afgerond.
3. D66 voor Heerde dient een motie Centrum Manager in. Ondernemers in Heerde en Wapenveld moeten werken in centra die grondig aangepakt worden en hebben behoefte aan duidelijke en continue afstemming met de gemeente. Budget voor slechts drie maanden is daarvoor onvoldoende, daarom vragen wij middelen voor heel 2026. Daarbij willen we ook met ondernemers in gesprek over hoe deze functie het beste ingevuld kan worden en of zij bv. via het ondernemersfonds kunnen bijdragen.
4. Elektrisch rijden wordt gelukkig steeds normaler, maar opladen is nog niet voor iedereen even makkelijk, zeker mensen zonder eigen oprit. In de raad is vaker gesproken hoe de gemeente kan faciliteren, maar concrete stappen zijn hier nog niet gezet, in Hattem en Zwolle wel. Daarom dienen wij een motie in, want ook in Heerde kan het wél.
5. Voorzitter, we zijn super blij met de voortgang van het onderwijshuisvestingsplan. We hopen dat de bouw van de Jenaplanschool voortvarend wordt opgepakt en dat er snel een business case komt voor de Jan Ligthartschool. Want het doel blijft gezonde en toekomstbestendige scholen, voor alle kinderen in Heerde.

Tot slot...

Voorzitter, als we iets geleerd hebben deze raadsperiode, is dat het wél kan. We kunnen lastige gesprekken voeren. We kunnen verschillen overbruggen. We kunnen inwoners echt betrekken. We kunnen keuzes maken voor de lange termijn. Laten we dit blijven doen: samen, praktisch, constructief en met vertrouwen. Samen want het geheel is meer dan de som der delen. Samen want een mooi en toekomstbestendig Heerde maken we alleen met elkaar.

Dank u wel, namens de fractie D66 voor Heerde,

Dianneke Landman

Joost Dikker Hupkes